

Klimabudsjett 2026–2029

Kommunedirektørens forslag

Jevnaker
kommune

Innhold

1.	Klimatiltak for veitrafikk	3
2.	Klimatiltak for avfall	4
3.	Klimatiltak for bygg og vann- og avløpsnett	5
4.	Klimatiltak for karbonlagring i jord, skog og myr	6
5.	Strategisk klimaarbeid	8

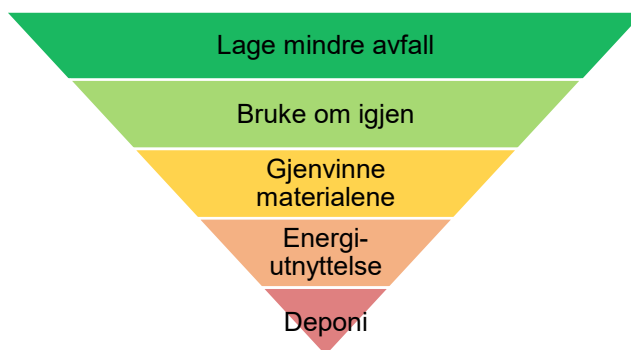
1. Klimatiltak for veitrafikk

Utslipp fra veitrafikk kommer fra busser, personbiler, tunge kjøretøy og varebiler. Til sammen står disse for omtrent en tredjedel av de totale utslippene i Jevnaker kommune. For å få ned utslippene fra veitrafikk må vi tilrettelegge for redusert transportbehov og øke andelen klimavennlige transportmidler.

Klimamål knyttet til veitrafikk	Slik skal vi gjøre det	Hovedansvar og * tidsfrist	
Redusere transportbehovet og øke andelen klimavennlige transportmidler	Utvikle Fjordlandsbyen Jevnaker (kommuneplan)	Kommunestyret * løpende	
	Utvikle Jevnaker til en klimaklok kommune (kommuneplan): <ul style="list-style-type: none"> • Togring Viken Vest • Arbeide for at Jevnaker blir en del av Oslopakke 3 • Øke andelen av kommunens tjenestebiler med nullutslipp	Kommunestyret * løpende	
	Fra energi- og klimaplan for Jevnaker 2018–2022: <ul style="list-style-type: none"> • Vurdere etablering av «Hjertesoner», bilfrie soner rundt skoler • Stille krav gjennom reguleringsplaner og oppfordre utbyggere til å utnytte potensialet for fortetting av eksisterende boligarealer • Stille krav til vurdering av alternative transportløsninger og valg av det mest klimavennlige alternativet for arbeidsrelaterte reiser. Dette kan gjøres gjennom å innføre reisepolicy for kommunens ansatte • Jobbe aktivt for å erstatte fossilt drivstoff (bensin og diesel) med fornybar energi i form av biogass fra eksisterende biogassanlegg på HRA	Kommunestyret * løpende Kommunestyret og plan og samfunn * løpende Alle enheter og klimarådgiver * løpende Kommunestyret og plan og samfunn * løpende	
	Vurdere behov for endringer i kommuneplanens arealdel for å tilrettelegge for fortetting av eksisterende boligarealer		Plan og samfunn * innen 2027

2. Klimatiltak for avfall

Utslipp knyttet til avfall er et resultat av forbruk, kildesorteringsgrad og behandling av ulike avfallsfraksjoner. For å få ned utslippene fra avfall må vi redusere mengden produsert avfall og bli bedre på å kildesortere. Målet er å følge avfallspyramiden, der hovedprinsippet er å behandle avfall så nær toppen som mulig.

Klimamål knyttet til avfall	Slik skal vi gjøre det	Hovedansvar og * tidsfrist
Redusere mengden avfall og bli best på kildesortering	<p>Utvikle Jevnaker til en klimaklok kommune (kommuneplan):</p> <ul style="list-style-type: none"> Gjennomføre fullskala kildesortering i alle formålsbygg <p>Fra energi- og klimaplan for Jevnaker 2018–2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> Videreføre informasjon- og holdningstiltak for gjenvinning av plast fra landbruket Gi innbyggerne kunnskap og praktiske tips for å stimulere til en enda høyere utsorteringsgrad av husholdningsavfall, også glass og metall <p>Gjennomføre matsvinnprosjekt på Jors</p> <p>Vurdere implementering av molok ved alle kommunale bygg</p> <p>Samarbeide med de andre kommunene i Ringeriksregionen om å etablere et system for økt gjenbruk av kommunale eiendeler på tvers av kommunegrensene</p>	<p>Plan og samfunn * innen 2028</p> <p>Landbrukskontoret * løpende</p> <p>HRA * løpende</p> <p>Kjøkkenansvarlig Jors * innen 2027</p> <p>Eiendom * innen 2027</p> <p>Klimarådgiver i samarbeid med Kommunenetverk for klimaomstilling * innen 2028</p>

3. Klimatiltak for bygg og vann- og avløpsnett

Utslipp fra bygg og vann- og avløpsnett er knyttet til utslipp fra lokal energiproduksjon. Energikrevende bygninger, lokaler og utstyr øker energibehovet og dermed også utslippene fra disse. Kommunale bygg er ofte store og energikrevende. I avløpssektoren fører lekkasjer i avløpsnettet til økt energibruk i forbindelse med behandling av større mengder vann. Flere eldre vedfyringsovner i private boliger slipper ut en rekke forurensende stoffer, i tillegg til klimagasser. For å få ned utslippene fra kommunale bygg og avløpsnett kreves tiltak for å redusere energibehovet. For å redusere utslipp knyttet til private boliger er utbytte av eldre vedfyringsovner et viktig tiltak.

Klimamål knyttet til bygg og vann- og avløpsnett	Slik skal vi gjøre det	Hovedansvar og * tidsfrist
<p>Redusere energibehovet i kommunens formålsbygg og avløpsanlegg</p>	<p>Utvikle Jevnaker til en klimaklok kommune (kommuneplan):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arealeffektiviseringsprosjekt som gir økt samarbeid og sambruk av kommunens formålsbygg (Smart) • Gjennomføre enøk-tiltak på kommunale bygg • Øke fornyingstakten på kommunens avløpsnett og redusere lekkasjeandel fra vannforsyning <p>Klimatiltak fra kommunens eiendomsstrategi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruk av tre og materialer med lavt klimaavtrykk • Plassering og tilgjengelighet med mål om å redusere klima- miljøpåvirkning • Alle byggeprosjekter over 20 millioner kroner skal redegjøre for klimaavtrykk • Årlig rapportering på energiforbruk • Innfasing av overordnet teknisk styringssystem (SD-anlegg) • Enøk-tiltak for å redusere energiforbruk • Vurdere bruk av fornybare energikilder • Vurdere etterisolering ved rehabilitering av kommunale bygg • Fokus på livssyklus-perspektiv i alle bygge- og rehabiliteringsprosjekter • Bruk av fornybare energikilder skal vurderes i alle kommunens byggeprosjekter 	<p>Eiendom *løpende</p> <p>Eiendom *løpende</p> <p>Vann og avløp *løpende</p> <p>Eiendom * løpende</p>

Redusere utslipp knyttet til gamle vedfyringsovner	Fra energi- og klimaplan for Jevnaker 2018–2022: <ul style="list-style-type: none"> • Informere og oppfordre eiere av private vedfyringsovner til å bytte ut gamle ovner mot nye ildsteder 	Plan og samfunn * løpende
--	---	------------------------------

4. Klimatiltak for karbonlagring i jord, skog og myr

Å forvalte vår natur slik at karbonlagre i jord, skog og myr opprettholdes på minst samme nivå som i dag er et avgjørende tiltak for å bremse klimaendringene. Jord, skog og myr tar opp og lagrer CO₂ fra atmosfæren gjennom fotosyntese og biologiske prosesser. Myrer er spesielt effektive fordi nedbrytningen av organisk materiale går svært sakte i våte og oksygenfattige forhold. I skogen lagres karbon både i trevirke, røtter og jordsmonn. Ved hogst for bruk til ulike formål (hus, møbler og emballasje) lagres karbonet i produktene i mange tiår/hundreår. Tre kan også erstatte nesten alt vi i dag lager av olje, eksempelvis tekstiler, plast, emballasje og byggematerialer.

Klimamål knyttet til karbonlagring	Slik skal vi gjøre det	Hovedansvar og * tidsfrist
Forvalte vår natur slik at karbonlagre i jord, skog og myr opprettholdes på minst samme nivå som i dag.	Fra energi- og klimaplan for Jevnaker 2018-2022: <ul style="list-style-type: none"> • Begrense utbygging på skogarealer, med særlig vekt på skog med høy bonitet (produksjonsevne) 	Kommunestyret og landbrukskontoret * løpende
Spre kunnskap om karbonlagring og stimulere til bærekraftig skjøtsel og utnyttelse av karbonrike arealer	Fra energi- og klimaplan for Jevnaker 2018–2022: <ul style="list-style-type: none"> • Gjennomføre informasjonstiltak om karbonlagring i jord • Arbeide for mer bruk av trevirke i bygg • Øke uttak av greiner og topper (Grot) som energivirke til brensel. • Følge opp statlig tiltak for tettere planting av skog • Følge opp statlig tiltak for gjødsling av skog • Følge opp retningslinjer for ungskogpleie • Veilede skogbruksnæringen til å 	Landbrukskontoret * løpende

	<p>drive stedstilpasset skogplanting, blant annet ved tilpassede treslag til boniteter og oppfordre til planting av furu og løvtrær fremfor gran på råtemark</p>	
	<p>Ta i bruk rutiner for bruk av arealregnskap og -analyser i alle planprosesser og bidra inn i et samlet arealregnskap for Ringeriksregionen</p> <p>Etterstrebe å ikke omdisponere dyrket mark i planprosesser og dispensasjonssaker</p> <p>Vurdere å tilbakeføre dyrket mark som ikke er utbygd til LNF-formål ved revisjon av kommuneplanen</p> <p>Ikke tillate nye boliger eller annen ikke landbruksrelatert virksomhet i aktive landbruksområder ved revisjon av kommuneplanen</p> <p>Gjennomføre planvask av ikke gjennomførte arealplaner, samt endring eller oppheving av utgåtte arealplaner med fokus på revidering av arealdelen. I første omgang lages en oversikt over arealene, og på bakgrunn av denne gjennomføres eventuelle endringer etter medvirkning og varsling.</p> <p>Ikke tillate nedbygging av myr</p> <p>Informere og veilede om regionalt miljøprogram (RMP) med fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • økt grøfting av dyrket mark og tilskudd til drenering. • Økt bruk av fangvekster • Spredning av biokull • Klimarådgivning • Utslipp ved spredning av husdyrgjødsel • Drift av bratt areal 	<p>Kommunestyret og plan og samfunn i samarbeid med Ringeriksregionen * løpende</p> <p>Kommunestyret og plan og samfunn * løpende</p> <p>Kommunestyret og plan og samfunn * løpende</p> <p>Kommunestyret og plan og samfunn * løpende</p> <p>Kommunestyret og plan og samfunn * innen 2027</p> <p>Kommunestyret og plan og samfunn * løpende</p> <p>Landbrukskontoret * løpende</p>

5. Strategisk klimaarbeid

Vi påvirker alle klimaet gjennom ulike valg vi tar i hverdagen. Handlingsmønstre og innkjøp av varer og tjenester påvirker ikke nødvendigvis klimagassutslippene i egen kommune, men gir opphav til utslipp nasjonalt og globalt. I Jevnaker vil vi stimulere til og løfte frem eksisterende og fremtidige lokale prosjekter og initiativer som bidrar til å gjøre Jevnaker-samfunnet mer klimavennlig. Vi vil også redusere klimagassutslippene knyttet til offentlige innkjøp.

Klimamål knyttet til strategisk klimaarbeid	Slik skal vi gjøre det	Hovedansvar og * tidsfrist
Synliggjøre eksisterende klimatiltak og bærekraftige prosjekter i Jevnaker	<p>Fra energi- og klimaplan for Jevnaker 2018–2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dele ut en miljøpris til virksomheter eller personer som har utmerket seg positivt for miljøet <p>Dele ut Miljøfyrårn-diplom</p>	<p>Plan og samfunn * løpende</p> <p>Klimarådgiver og kommunikasjonsrådg. * løpende</p>
Redusere klimagassutslipp fra offentlige innkjøp	Anskaffelsesstrategi for Innkjøpssamarbeidet for Hadeland (ISH)	Alle enheter * løpende
Spre kunnskap om klima	<p>Fra energi- og klimaplan for Jevnaker 2018–2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppfordre skoler og barnehager til å bruke aktører og program som bidrar til økt kompetanse innen klima, energi og bærekraftig utvikling hos barn og ungdom Oppfordre ansatte i kommunen til å delta på relevante kurs, seminarer, konferanser o.l. Benytte kommunens kommunikasjonskanaler aktivt for å spre informasjon om klimabudsjettet og gi praktiske tips på hvordan enkeltpersoner kan bidra til et klimavennlig samfunn 	<p>Oppvekst * løpende</p> <p>Alle enheter * løpende</p> <p>Klimarådgiver og kommunikasjonsrådgiver * løpende</p>